

Jak to bylo s plukovníkem Jiřím Josefem Švecem I.

Rozhovor s Lenkou Stejskalovou a Jaroslavem Bohutínským o třebíčské sokolské jednotě

Brzy to bude celých sto padesát let, co docent estetiky na Karlově univerzitě Miroslav Tyrš uvedl v život myšlenku spolku, který měl prostřednictvím tělocviku vychovávat Čechy i Česky všech generací. Dnes už sice není vlastenectví v sokolském programu tím nejdůležitějším, zůstává však součástí úžasné tradice, o níž si dnešní organizace mohou nechat leda zdát. Ještě důležitější je, že současný Sokol nezamrzl ve slavné minulosti a drží krok s rychle běžící dobou. O třebíčském Sokolu to platí dvojnásob, a tak jsme si na toto téma popovídali se starostkou Lenkou Stejskalovou a členem výboru Jaroslavem Bohutínským. S rozhovorem jsme ale museli počkat na dobu po odhalení sochy plukovníka J. J. Švece, neboť zajištění důstojného průběhu celé akce leželo z velké části na jejich bedrech.

Odkud se bude přicházet, kde bude kdo stát, v jakém pořadí se budou klást věnce, odkud zazní čestné salvy? To vše muselo být precizně promyšleno a připraveno a nazkoušeno.

Jak to jenom udělat, aby roucho sklouzlo přesně tak, jak má? Bude foukat vítr? Pro jistotu jich zručné sokolky spíchly několik. Pro větrnou i bezvětrnou variantu.

Co všechno bylo při celé akci vaším úkolem?

Již brzy na jaře začaly intenzivní přípravy v Sokole Třebíč. Nejprve bylo nutné upravit tu část Sokolského stadionu, která sousedí s Tyršovými sady a nebyla právě naší chloubou. Nastalo velké kácení náletových křovin a uschlých stromů, došlo na rekonstrukci vstupní brány a náteru celého oplocení. Většina těchto prací byla provedena brigádnicky, s obrovskou pomocí mládeže.

Ve stejné době Honza Lukášek pracoval na grafickém návrhu oboustranné barevné pozvánky, která byla během jara rozeslána předním představitelům státu. Během léta se příprava zintenzívnila, Honza dodal grafickou podobu plakátů a byl domluven již konkrétní program celé slavnosti. Začaly se řešit organizační záležitosti, jako výroba stojanů na věnce, roucho pro zahalení sochy a technické problémy odhalení. Nikdo z nás s tím doposud neměl žádnou zkušenost. Moderní akce se ujal Martin Klusáček. Dětský sokolský sbor začal trénovat československou hymnu. Většina dětí její slovenskou část slyšela poprvé. Zároveň se připravoval program pro odpolední akademii. V pondělí 20. října byla v Tyršových sadech socha instalována a nám připadl nelehký úkol – uhlídat ji do sobotního poledne před případnými vandaly. Městská policie strážila v noci, sokolské hlídky složené

Některé děti ze sboru slyšely slovenskou hymnu poprvé. Ale nakonec zapěly skvěle.

v dopoledních hodinách převážně z obětavých seniorů a odpoledne z mládeže procházely parkem po celý den. V sobotu 25. října celé dopoledne probíhala jednáka zkouška přímo v parku a zároveň se projížděl program slavnostní sportovní akademie, která byla součástí oslav.

V poledne bylo vše připraveno a na náměstí se mohl pod vedením Olega Šalbaby řadit průvod.

Je 14.00! Na povel našeho kamaráda, bývalého táborníka a sokola Libora Štefánka prolétají albatrosy a slavnostní akt může začít. Projev střídá projev. Zasvěcení vysílají k zahalení soše prosebné pohledy. Jen ať vydrží roucho na soše až do doby, kdy má skutečně být strženo! Vše dopadlo tak, jak jsme to nejlépe mohli udělat, a s vstřelily legionářských vojsk nám odpadl i kámen ze srdce.

Po plukovníku Švecovi je pojmenována celá jihlavská sokolská župa. Patří do ní Jihlavsko, Třebíčsko, Velké Meziříčí... Na Vysočině pracuje ještě druhá župa - Havlíčkova. Ta je však podstatně menší. Proč přišla obnovená socha právě do Třebíče?

Sokolská župa plk. Švece měla od počátku představu o umístění sochy do Třebíče. Zde Švec osm let žil a vstoupil do Sokola Třebíč. Sokolství mělo na jeho život zásadní vliv a provázelo ho po celý zbytek jeho života. Současně však o umístění sochy plk. Švece projevovalo zájem i město Třešť. V Čenkově u Třeště je jeho rodiště a na třešťském hřbitově jsou uloženy jeho ostatky. Pracovní skupina zvažovala umístění sochy plk. Švece i v Jihlavě, která však byla brzy z výběru vyřazena. Nakonec se většina členů vyslovila pro umístění sochy v Třebíči. To také bylo poté potvrzeno zastupitelstvem kraje Vysočina.

Připravili:
Jan Uher a Milan Zeibert

Z úst mnoha řečníků zaznělo mnoho velikých slov. O pravdě, hrdosti, smyslu pro povinnost, morálce. Zbývá se jimi jenom řídit...

Sokol sokolovi, voják vojákovi. Věncem položil i plk. Libor Štefánek - velitel 22. letecké základny v Náměstí nad Oslavou.

Opožděné poděkování

Když na schůzi zastupitelstva města Třebíče zhodnotil místostarosta Stanislav Mastný odhalení sochy plk. Švece a děkoval přitom řadě těch, kteří se na akci podíleli, aniž by třebíčské sokoly zmínil, naznačili jsme mu, že na ně zapomněl. Pan místostarosta tedy dodal, že děkuje panu Zuzanáčkovi z vedení župy plk. Švece z Jihlavy...

Když se tedy našim sokolským kamarádům poděkování od představitele města nedostalo, uděláme to sami:

Všem třebíčským sokolům za to, co pro město dělají, děkují Jan Uher a Milan Zeibert, kteří je léta z povzdálí nenápadně pozorují a občas tiše závidí.

Prapory nejsou žádná mávátko. Je to s nimi dřina a ještě musíme působit důstojně. Zvládneme to?

Zvládlí. A nejen ty prapory.